

CUỘC ĐỜI ĐỨC PHẬT

A. F. HEROLD

TỊNH MINH dịch Việt
P.L. 2540 - T.L. 1996

MỤC LỤC

[00] Lời tựa.
Lời nói đầu.

[01] PHẦN MỘT

- I. Vua Tịnh-Phạn và hoàng hậu Ma-da.
- II. Ma-da nằm mộng.
- III. Tất-đạt-đa ra đời.
- IV. Lời tiên tri của A-tư-đà.
- V. Tất-đạt-đa tại đền thần.
- VI. Tất-đạt-đa thiền định lần đầu.
- VII. Hôn lễ của Tất-đạt-đa.
- VIII. Tất-đạt-đa sống đời khoái lạc.
- IX. Ba lần chứng kiến.

[02]

- X. Da-du nằm mộng.
- XI. Tất-đạt-đa khao khát về những sự thật cao quý.
- XII. Tất-đạt-đa giã từ cung điện của phụ vương.
- XIII. Ấn sĩ Tất-đạt-đa.
- XIV. Nỗi đau buồn của Da-du và vua Tịnh-Phạn
- XV. Giáo thuyết của đạo sĩ A-la-lam.
- XVI. Tất-đạt-đa và vua Tân-bà-sa-la.
- XVII. Các đệ tử đầu tiên từ bỏ Tất-đạt-đa.
- XVIII. Tất-đạt-đa dưới cây đại giác.
- XIX. Cảnh thất bại của Ma-vương.
- XX. Tất-đạt-đa thành Phật.

[03] PHẦN HAI

- I. Đề-lê-phủ-bà và Bạt-lê-ca.
- II. Phật chuẩn bị thuyết pháp.
- III. Phật đến Ba-la-nại.
- VI. Phật gặp lại các đệ tử trước kia.
- V. Truyện ân sĩ và thỏ rừng.
- VI. Truyện Bách-ma-ca.
- VII. Phật tại rừng Trúc-lâm.
- VIII. Xá-lợi-phất và Mục-kiền-liên.

IX. Phật hóa giải các cuộc xung đột của dân thành Vương-xá.

X. Tịnh-phạn phái sứ thần đến gặp con mình.

[04]

XI. Truyện cò và cá.

XII. Truyện Vít-van-ta-ra.

XIII. Truyện Đạt-ma-ba-la.

XIV. Đức hạnh cao quý của Da-du.

XV. Nan-đà khước từ vương vị.

XVI. Phật rời thành Ca-tỳ-la-vệ.

XVII. Cấp-cô-độc cúng dường.

XVIII. Những môn đệ mới.

XIX. Tính kiêu mạn của Nan-đà.

XX. Vua Tịnh-phạn thắng hà.

[05]

PHẦN BA

I. Ma-ha-ba-xà-ba-đề được vào Giáo hội.

II. Phật điếm mặt bọn giả dối.

III. Kiều nữ Xu-bờ-ra-ba.

IV. Công chúa Vi-ru-ba.

V. Quỷ kế của Chiên-già.

VI. Phật thuyết phục trâu điên.

VII. Sự rạn nứt giữa Tăng đoàn.

VIII. Vũ nữ Cu-va-la-da.

IX. Phật độ hung thần A-la-va-ca.

[06]

X. Đề-bà-đạt-đa bị trục xuất khỏi Giáo hội.

XI. Mưu đồ của A-xà-thế.

XII. Cái chết của Đề-bà-đạt-đa.

XIII. Ba-tu-nặc và A-xà-thế.

XIV. Phật truyền giáo Pháp.

XV. Đức Phật và gã mục đồng.

XVI. Phật dạy các thầy tỷ kheo ở Tỳ-xá-ly.

XVII. Bữa ngộ trai tại nhà Thuần-đà.

XVIII. Phật nhập Niết-bàn.

Lời Tựa

CUỘC ĐỜI ĐỨC PHẬT đây không phải là một tác phẩm hư cấu, và tôi nghĩ tốt hơn là nên đề cập đến những cuốn sách mà xưa nay tôi thường tham khảo nhất.

Tôi đã phần lớn dựa vào tác phẩm LALITA VISTARA. Đó là một tuyển tập ghi chép lộn xộn về những truyền thuyết và những thiên khảo luận có tính cách kinh viện; tuy nhiên, nhiều truyền thuyết quý báu nói về nguồn gốc, về tuổi thơ và tuổi xuân của Phật vẫn được duy trì trong những trang sách này, và ở đây, cũng vậy, chúng ta còn biết thêm về việc giáo dục và những việc hành xử ban đầu của Ngài.

Tôi cũng đã phần lớn sử dụng thi phẩm tuyệt BUDDHACARITA của Asvaghosa, ở một vài chương tôi đã trích lại hầu như nguyên văn từng dòng từng chữ. Thi phẩm BUDDHACARITA do E. B. Cowell xuất bản.

Về CUỘC ĐỜI ĐỨC PHẬT, tôi đã ghi thêm vài truyện bổn sanh (Jatakas). Đây là những truyện mà Phật nhớ lại những tiền kiếp xa xưa của Ngài. Một số truyện như thế cũng sẽ được tìm thấy trong tuyển tập bao quát AVADANASATAKA.

Hai tác phẩm hiện nay: cuốn Đức Phật (LE BOUDDHA) của H. Oldenberg, do A. Fourcher dịch, và cuốn Lịch Sử Phật Giáo Ấn Độ (HISTOIRE DU BOUDDHISME DANS L'INDE) của H. Kern, do Gédéon Huet dịch, cũng như những khảo luận khác được đăng tải trong các tạp chí khoa học đã giúp ích cho tôi rất nhiều. Vì thế, khi động đến truyện Visvantara, tôi lại nhớ đến bài Sogdian của R. Gauthiot được đăng trong tạp chí Á Châu (JOURNAL ASIATIQUE).

Cuối cùng, tôi thật là đắc tội vong ân bội nghĩa sâu dày nếu tôi không bày tỏ lòng biết ơn anh bạn cố tri Sylvain Lévi của tôi, người đã rộng lượng và đã tận tình khích lệ tôi rất nhiều.

Ước mong độc giả sẽ cảm thấy thích thú khi đọc tự truyện tuyệt diệu về hoàng tử Tất Đạt Đa, người, qua thiên định, có thể đạt đến trí tuệ tối thượng này.

A. F. HEROLD

-ooOoo-

LỜI NÓI ĐẦU

Phật tử chúng ta xưa nay thường học hỏi tu tập theo giáo pháp của Đức Thích-Ca Mâu-Ni nhưng hình như ít khi tìm hiểu cận kề về quá trình tu chứng và giáo hóa của Ngài, phần lớn là vì thiếu tài liệu. Các nhà luận sư học giả hầu như chỉ chú trọng đến việc nghiên cứu và triển khai hệ thống giáo điển chứ ít khi trình bày đầy đủ cuộc đời vị tha vô ngã mà Ngài đã hiến trọn cho nhân thế. Họ thường tóm lược phân tiểu sử Ngài đại khái như:

Đức Phật Thích-Ca tên thật là Tất-đạt-đa, con vua Tịnh-Phạn và hoàng hậu Ma-da, sinh ngày trăng tròn tháng vợ xấu, tức tháng 5 trước tây lịch 623 năm, tại vườn Lâm-tỳ-ni, xứ Ca-tỳ-la-vē, thuộc miền bắc Ấn Độ. Năm 16 tuổi, Ngài kết hôn với công chúa Da-du-đà-La và sinh được một trai đặt tên là La-hâu-La. Năm 29 tuổi, sau 3 lần du ngoạn ngoài thành, chứng kiến cảnh sanh già bệnh chết, Ngài quyết định từ bỏ hoàng cung, vào núi Hy-mã-lạp-son tu tập. Suốt 6 năm dài tu hành khổ hạnh, Ngài chứng đắc vô thượng bồ đề, tức thành Phật. Sau đó Ngài hóa độ chúng sanh rộng rãi trong 45 năm, cuối cùng Ngài đến xứ Câu-thi-na và nhập niết bàn tại đó. Ngài thọ 80 tuổi.

Tác phẩm CUỘC ĐỜI ĐỨC PHẬT đây được diễn đạt tương đối đầy đủ, mạch lạc, khúc chiết và đặc biệt là được trình bày dưới dạng truyện dài gồm 3 phần và 58 hồi. Độc giả nhờ thế có thể dễ dàng tìm hiểu nguồn gốc gia đình, nguyên nhân xuất gia, quá trình tu chứng và cuộc đời hóa độ chúng sanh cao quý kỳ diệu của Ngài. Ngài ra đời giữa hoa lá, lớn lên trên nhung lụa, tu hành trong núi rừng, chứng đạo dưới gốc cây, hoằng hóa từ vườn này đến đồi nọ, và rồi cuối cùng, giữa hai cây tha-la, Ngài nhập Niết bàn. Cuộc đời của Ngài là kết tinh của một quá trình thơ mộng và phấn đấu không ngừng cho hạnh nguyện tự giác, giác tha và giác hạnh viên mãn. Ngài dung nhiếp và cứu độ tất cả các loài hữu tình. Ngài dang tay đón nhận tất cả những tâm hồn đau thương khốn nạn. Ngài yêu quý sự sống. Ngài ca ngợi sự sống. Chính vì trái tim từ ái, bao dung, vị tha và bình đẳng của Ngài mà chế độ phân chia giai cấp của xã hội Ấn Độ bấy giờ bị phá vỡ. Uy đức của Ngài như thế nhưng quý vị cũng sẽ thấy nghịch cảnh rợn người trên bước đường tu chứng và vận đũa hành hóa của Ngài. Ngài nhẫn nhục, chịu đựng và hóa giải tất cả. Đọc CUỘC ĐỜI ĐỨC PHẬT chúng ta sẽ thấy lòng dạ của chúng sanh được phơi bày ra nhiều màu nhiều vẻ: cao thượng-đê hèn, nhân từ-độc ác, chân chính-hư vọng, thật thà-man trá..., tất cả đều có đủ trong một con người muôn thú.

Mục tiêu hóa độ của Đức Phật là Ngài chỉ cho chúng sanh thấy rõ tính giác hằng hữu của mình. Ngài trình bày cho nhân loại thấy đâu là vô minh và đâu là trí tuệ, đâu là khổ đau và đâu là giải thoát. Ngài không phải là đấng quyền năng cứu rỗi. Ngài là bậc Đạo Sư, Ngài hướng dẫn đường tốt cho người, còn đi hay không không phải là lỗi của người dẫn đường. Ngài là vị lương y, bắt bệnh và cho thuốc, còn uống hay không, không phải là lỗi của vị lương y. Giáo pháp của ngài do đó có tính cách tự do khai phóng chứ không câu thúc hẹp hòi.

Bản dịch CUỘC ĐỜI ĐỨC PHẬT đây được thành tựu phần nào là nhờ sự khuyến khích và giúp đỡ chân tình của Thầy Phước Sơn. Xin cảm ơn thiện ý và tâm lòng thiết tha vì đạo của Thầy.

Tôi cũng xin chân thành cảm ơn Thầy Nguyên Hồng, người đã dành thì giờ đọc đối chiếu bản Anh bản thảo và góp ý cho tôi.

Thật ra, bản dịch Việt ngữ này được dịch từ bản dịch Anh ngữ của Paul C. Blum chứ không phải từ nguyên tác Pháp ngữ của A. Ferdinand Herold, do đó khó mà tránh khỏi nạn "tam sao thất bản". Kính mong các bậc tôn đức cao minh, quý vị tinh tấn học đạo chỉ giáo và hỷ xả cho những chỗ còn thiếu sót, chưa chính.

Ngoài ra, người dịch cũng xin mạn phép lược bớt một vài chỗ để cho khí văn được nhẹ hơn.

Ước mong độc giả sẽ cảm nhận được ít nhiều lời hay ý đẹp trong bản dịch này.

Phật Đản 2528-1984
TỊNH MINH

-ooOoo-

[Đầu trang](#) | [01](#) | [02](#) | [03](#) | [04](#) | [05](#) | [06](#) | [Mục lục](#)

*Chân thành cảm ơn Đại đức Giác Đồng đã gửi tặng phiên bản điện tử
(Bình Anson, tháng 05-2001)*

[[Trở về trang Thư Mục](#)]

updated: 31-08-2001